
Alderdommen, bare til besvær?

REDAKSJONELT

HAFTING M

Medisinske tidsskrifter retter oppmerksomheten mot eldre og aldring

De siste årene har en rekke medisinske tidsskrifter gått sammen om å publisere flere artikler eller ha temanumre omsamme emne på samme tid. I januar 1996 ble det således publisert 240 artikler om infeksjonsmedisinske emner i over 20land (1).

Denne høstens satsingsområde er eldre og aldring, og Tidsskriftet oppfordret i januar 1997 forfattere og fagmiljøertil å sende inn originalartikler, oversiktsartikler, kronikker og debattinnlegg om ulike sider av Eldres helsetilstand og helseproblemer (2). Det gav grunnlag for at vi i dette nummeret kan starte med fire artikler (3-6) i en temaserie som fortsetter i de neste to numre. Artiklene gir en bred dekning av feltet, fra diagnostikk og utredning til rehabilitering og omsorg. I tillegg tar flere forfattere opp demografisk utvikling og organisering av utrednings-, rehabiliterings- og omsorgstiltakene. Artiklene retter seg i liten grad mot den akutte behandlingsfasen.

Noe av det som gjør dette internasjonale publiseringsprosjektet spennende, er muligheten for å få belyst den medisinske forståelsen av et område fra flere sider, i ulike deler av verden og i ulike kulturer. De manuskriptene Tidsskriftet har fått inn, kommer i alt overveiende grad fra forfattere med tilknytning til de regionale geriatrikemiljøene og gjenspeiler i liten grad det mangfold av profesjoner og medisinske spesialiteter som syke og pleietrengende eldre møter.

Dagens eldre utgjør en kohort i befolkningen som har overlevd tidligere tiders høye barnedødelighet, spanskesyken, to verdenskriger, tuberkuloseepidemien, poliomyelitt, hjerte- og karsykdom og kreft. Det vil si at vi har med et overlevelsesmateriale å gjøre. Er dette kropp som biologisk helt fra starten har vært særlig robuste, og, i tilfelle, hva består denne biologiske robustheten i? Er de gjennom livet blitt spesielt hardføre og biologisk fleksible, og hva kan ha bidratt til dette? Hva slags psykiske mestringsmekanismer har de benyttet gjennom så mye dramatikk og risiko i en tid uten krisepsykiatri? Hva har livet lært dem om hensiktsmessig sykdoms- og helseatferd? Bedømt ut fra bidragen til serien viser norske medisinske miljøer påfallende lite nysgjerrighet overfor slike spørsmål. Jeg har en mistanke om at denne manglende interessen for eldre som ressurs er resultatet av et møte mellom den vestlige kulturs manglende respekt for eldre og alderdom og det medisinske fagmiljøets tendens til å lete etter svikt og mangler fremformuligheter og ressurser.

Temaserien bringer likevel viktig stoff om eldres helse og sykdom. Det er vårt håp at serien ved å sette fagfeltet på dagsordenen kan motivere også andre fagmiljøer til å ta opp tråden. Jeg tenker da både på artikler om akuttbehandling av eldre i annenlinjetjenesten, og at det særegne ved eldre og aldring i større grad bør behandles systematisk innenfor førstelinjens allmenn- og samfunnsmedisin. I tillegg blir det spennende utover høsten å følge med i internasjonale tidsskrifter, bl.a. for å se etter fagmiljøer som i større grad ser eldre som en ressurs i samfunnet, som individer vi yngre kan lære av og dra nytte av mens vi ennå har dem blant oss.

Marit Hafting

LITTERATUR

1. Haug C. Leger i alle land - foren dere! Fremvekst og gjenvekst av alvorlige infeksjoner. Tidsskr Nor Lægeforen 1996; 116: 353-4.
2. Nylenna M. Om eldre og aldring i Tidsskriftet. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 421.
3. Laake K, Jakaityte J. Hvordan går det med "eldrebølgen"? Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 3529-31.
4. Nygaard HA, Naik M, Moen E, Munch M. Endringer i aldershjems klientellet i Bergen 1985-96. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 3533-5.
5. Ranhoff AH. Områdegeriatri på Nordmøre. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 3538-9.
6. Sletvold O. Geriatrisk utredning i Norden. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 3540-1.

Publisert: 10. oktober 1997. Tidsskr Nor Lægeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.